

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ปีที่ 29
ฉบับที่ 1/2563

ข่าวสารอันตรายและของเสีย

Hazardous Substance & Waste Management News

บรรณาธิการแถลง

สวัสดีค่ะ พบกับวารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย” ฉบับที่ 1 ประจำปี 2563 ในฉบับนี้จะขอนำเสนอบทความในด้านสารเคมีและของเสียอันตรายใน 3 คอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์แรก Waste & Chemicals : Global to Local ประกอบไปด้วยบทความจำนวน 2 เรื่อง เรื่องแรก “อนุสัญญาาระหว่างประเทศด้านการจัดการสารเคมีและของเสียอันตราย ตอนที่ 3” กล่าวถึงที่มา วัตถุประสงค์ และสาระสำคัญของ อนุสัญญาสตอกโฮล์ม (Stockholm Convention, SC) ว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (สาร POPs) เรื่องที่สอง “การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 4 (4th AWGCW)” กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย พร้อมผู้แทนจาก 7 ประเทศสมาชิกอาเซียน เข้าร่วมประชุม 4th AWGCW ระหว่างวันที่ 14 - 15 พฤษภาคม 2562 ณ กรุงเนปิตอร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาประเด็นความร่วมมืออาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ตามแผนปฏิบัติการของคณะทำงานฯ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมอาเซียน (ASEAN Strategic Plan on Environment: ASPEN) และการตรวจติดตามและประเมินผลของ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) Blueprint 2025

คอลัมน์ที่สอง “Hazardous Waste” The More You Know เรื่อง “โครงการพัฒนาระบบรองรับการจัดตั้งศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์” กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำเว็บไซต์ศูนย์ประสานงานและเผยแพร่ความรู้และข้อมูลซากผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อจัดเตรียมระบบรวบรวมข้อมูล ระบบเผยแพร่ข้อมูล และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ตามกรอบ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

และคอลัมน์สุดท้าย 3R Forum ว่าด้วยเรื่อง “การสร้างสังคมรีไซเคิล (Sound Material-Cycle Society) ตอนที่ 1 บทเรียนจากประเทศญี่ปุ่น” เล่าถึงสังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น โดยนำหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) มาใช้ในการป้องกันหรือลดการสร้างของเสีย การนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้และกำจัดของเสียอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ยังมีความรู้ด้านสารเคมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) Omethoate และ 2) Acetaldehyde ที่มีคุณสมบัติความเป็นพิษทั้งพิษเฉียบพลัน และพิษเรื้อรัง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อร่างกายได้เมื่อได้รับสัมผัสสารเคมี ดังนั้น ควรตระหนักถึงอันตรายและระมัดระวังในการใช้สารเคมีให้มากขึ้น

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ หวังว่าเนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านทุกท่าน แล้วพบกันใหม่กับเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในวารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย” ฉบับต่อไป สวัสดีค่ะ

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

- นางสาวพรพิมล เจริญสง
- นางสาววนิช สวาโย
- นายทวีชัย เจียรนัยขจร
- นางสุนีย์ ต๊ะปิ่นตา
- นายมานพ บุญแจ่ม
- นางสาวกุลชา ธนะขว้าง

กองบรรณาธิการ

- นางสาวธีราพร วิริวุฒิก
- นางสาวสุนันทา พลทวงษ์
- นายเชิดชัย วรแก่นทราย
- นางสาวรวิชาติ สุขเจริญ
- นางศิริสมบุรณ์ ตะสิงห์ชะ
- นางสาวศศิวิมล แนวทอง
- นางขามแก้ว มารคทรัพย์
- นางสาวกมลชนก นวลศรีไพโร

จัดทำโดย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

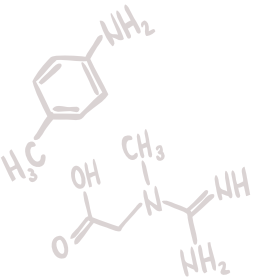
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร 0 2298 2422 โทรสาร 0 2298 5393

Email: chem@pcd.go.th, <http://www.pcd.go.th>

“Image: Freepik.com” This cover and content is designed using resources from Freepik.com.

อนุสัญญาาระหว่างประเทศ ด้านการจัดการสารเคมีและของเสียอันตราย [ตอนที่ 3]

นางสาวธีราพร วิริวุฒิกุล นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นางสิรินาถ ฝ่องญาติ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวนภาพร ตั้งถิ่นไถ่ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ
และ
นางสาวพัชรนันท์ ตาริน นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ได้รับการรับรองในการประชุมผู้มีอำนาจเต็ม (Conference of Plenipotentiaries) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2544 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน และได้เปิดให้มีการลงนาม (Signature) ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2544 - 22 พฤษภาคม 2545 โดยมีประเทศที่ร่วมลงนาม 152 ประเทศ อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ได้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2547 ปัจจุบันมีประเทศที่ให้สัตยาบันแล้ว 184 ประเทศ (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563) ในส่วนของประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545 และได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548 ซึ่งอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2548

อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ประกอบด้วย 30 ข้อบท โดยมีพันธกรณีหลักที่สำคัญ คือ

1. ดำเนินมาตรการทางกฎหมายและการบริหารที่จำเป็นเพื่อเลิกการผลิตและการใช้สารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (สาร POPs) ตามรายชื่อในภาคผนวก A จำนวน 26 ชนิด และจำกัดการผลิตและการใช้สาร POPs ตามรายชื่อในภาคผนวก B จำนวน 2 ชนิด ตามเงื่อนไขข้อกำหนดและบทบัญญัติต่าง ๆ ของภาคผนวกดังกล่าว รวมทั้งควบคุมการนำเข้า/ส่งออกสาร POPs ตามรายชื่อในภาคผนวก A และ B ตามวัตถุประสงค์ที่อนุญาต ตามข้อบทที่ 3

2. ลดการปลดปล่อยสาร POPs ประเภทปลดปล่อยโดยไม่ตั้งใจ ตามรายชื่อในภาคผนวก C จำนวน 7 ชนิด (โดย 5 ชนิด เป็นสารชนิดเดียวกับสารในภาคผนวก A) โดยส่งเสริมการใช้สารทดแทน แนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (Best Available Techniques: BAT) และแนวการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (Best Environmental Practices: BEP) โดยพิจารณาดำเนินการภายใต้ศักยภาพและขีดความสามารถของตน ตามข้อบทที่ 5

3. ดูแลจัดการ Stockpiles ของสาร POPs ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งดูแลจัดการของเสียที่เกิดจากสาร POPs และพื้นที่ปนเปื้อนอย่างเหมาะสม ตามข้อบทที่ 6

4. พัฒนาและดำเนินการตามแผนจัดการระดับชาติเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ รวมทั้งพิจารณาทบทวนและปรับปรุงแผนจัดการระดับชาติฯ ให้ทันสมัยตามที่เหมาะสม ตามข้อบทที่ 7 และจัดส่งให้ที่ประชุมรัฐภาคี ภายใน 2 ปี หลังจากอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ในประเทศตนหรืออนุสัญญาฯ มีการปรับปรุงแก้ไข

scan QR Code
เพื่ออ่านเพิ่มเติม

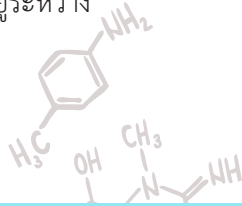
อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ

ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีการกำหนดสาร POPs รวมทั้งสิ้น 30 ชนิด ภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563)

ภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน (Official Contact Point) และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมศุลกากร กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กรมการค้าต่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานประมง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ในการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ประเทศไทยจะได้ประโยชน์หลายประการ กล่าวคือ ได้ร่วมกับประชาคมโลก ในการปกป้องสุขภาพอนามัยของประชาชนจากผลกระทบอันร้ายแรงของสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน โดยการกำหนดให้ **สารเหล่านั้นเป็นวัตถุอันตราย ชนิดที่ 3 หรือ 4** ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อควบคุม/ห้ามการผลิต ควบคุม/ห้ามการมีไว้ในครอบครอง และควบคุม/ห้ามการนำเข้าและส่งออก และจัดการกับของเสียและสารคงค้าง ในประเทศ ปัจจุบันได้กำหนดไปแล้ว **20 ชนิด** ส่วนใหญ่เป็นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ และอีก **8 ชนิด** อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตราย

การประชุมคณะทำงานอาเซียน ด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ ๔

(4th Meeting of ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: 4th AWGCW)

นางสาวนภาพร ตั้งถิ่นไถ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนสารอันตราย

การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 4 (4th AWGCW) เมื่อวันที่ 14 - 15 พฤษภาคม 2562 ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาประเด็นความร่วมมืออาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ตามแผนปฏิบัติการของคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย (QR Code) ภายใต้อาเซียน แผนยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมอาเซียน (ASEAN Strategic Plan on Environment: ASPEN) (QR Code) และการตรวจติดตามและประเมินผลของ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) Blueprint 2025 (QR Code) โดยการประชุมดังกล่าวมีผู้แทนจาก 7 ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ

(1) เนการาบรูไนดารุสซาลาม	(2) ราชอาณาจักรกัมพูชา
(3) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	(4) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
(5) สาธารณรัฐสิงคโปร์	(6) ราชอาณาจักรไทย
(7) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	

พร้อมด้วยผู้แทนจากสำนักเลขาธิการอาเซียนรับหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเปิดโอกาสให้ผู้แทนจากคู่เจรจา/คู่ค้าเพื่อการพัฒนา และองค์กรอื่น ๆ เข้าร่วมนำเสนอโครงการความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมีและของเสีย อาทิ (1) Ministry of Environment of Japan (MOEJ) (2) The Asian Institute of Technology (AIT)

(3) Basel Convention Regional Centre for South East Asia (BCRC-SEA) (4) The Swedish Chemicals Agency (KEMI) (5) Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) และ (6) UN Environment Programme, Asia and the Pacific Office ในการนี้ กรมควบคุมมลพิษ ยังเข้าร่วมการประชุมในฐานะประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ซึ่งเป็นปีสุดท้ายตามรอบวาระที่ประเทศไทยดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ที่ประชุม 4th AWGCW ได้มอบหมายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนที่รับผิดชอบ 7 แผนงาน ภายใต้ ASCC Blueprint 2025 และ AWGCW Action Plan นำเสนอความคืบหน้าของการจัดทำข้อเสนอโครงการ งบประมาณ รวมถึงระยะเวลาดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของการประชุมในวาระดังกล่าว ดังนี้

1. แผนงานที่ 1 Hazardous Waste Management and Other Waste Defined under the Basel Convention

สาธารณรัฐอินโดนีเซียนำเสนอข้อเสนอโครงการ Development of Environmentally Sustainable Management on Hazardous Waste and Other Wastes Defined under the Basel Convention มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 3 ปี และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ คือ BCRC-SEA ทั้งนี้ โครงการฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือข้ามสาขาเพื่อการจัดการของเสียอันตรายที่ดี และ (2) เพื่อลดการสร้างของเสียอันตราย นอกจากนี้ ภายใต้แผนงานที่ 1 ยังมีโครงการย่อยอีก 2 โครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากคู่เจรจา/ คู่ค้าเพื่อการพัฒนา และองค์กรอื่น ๆ ประกอบด้วย

1) โครงการ Development of Capacity for the Substitution and the Environmentally Sound Management (ESM) of Mercury-containing Medical Measuring Devices โดยหน่วยงาน Asian Institute of Technology (AIT) ซึ่งโครงการฯ ได้รับการรับรองจาก ASOEN เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2562 และอยู่ระหว่างรอการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้กองทุน Japan ASEAN Integration Fund (JAIF) 2.0 จำนวน 456,762 ดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศที่เข้าร่วมโครงการฯ ในระยะแรก คือ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นอกจากนี้ AIT ยังจะขยายการดำเนินโครงการฯ ในระยะที่สอง สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นด้วย

2) โครงการ Update on Regional Activities of BCRC-SEA and Potential ASEAN-BCRC-SEA Cooperation on Waste Management โดยหน่วยงาน BCRC-SEA ซึ่งมีการดำเนินงานในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายใต้กรอบความตกลงระหว่างสำนักเลขาธิการอนุสัญญาบาเซลฯ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย จนถึงปี 2572 เพื่อจัดทำกิจกรรมระดับภูมิภาคของอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านการจัดการของเสียและสารเคมี

2. แผนงานที่ 2 Transboundary Movements of [Hazardous] Chemical and Hazardous Waste

รับผิดชอบโดยสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งสำนักเลขาธิการอาเซียนได้นำเสนอโครงการ EU-ASEAN Partnership on Circular Economy ซึ่งมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบ คือ Institute for Global Environmental Strategies (IGES) และการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้โครงการฯ ดังกล่าวจะถูกจัดขึ้น ระหว่างวันที่ 11 - 12 มิถุนายน 2562 ณ เมืองปูตราจายา สหพันธรัฐมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ช่องว่างของภูมิภาคและนำเสนอนโยบายและกฎหมายของสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้องกับหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และกลยุทธ์ด้านพลาสติกต่อประเทศสมาชิกอาเซียน

3. แผนงานที่ 3 Sound Chemicals Management

รับผิดชอบโดยราชอาณาจักรกัมพูชา และจะดำเนินโครงการ Project on Support for Implementation of GHS and Related Chemical Management Issues within ASEAN ซึ่ง The Swedish Chemicals Agency (KEMI) รับผิดชอบเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ โดยที่ประชุม 4th AWGCW ร้องขอให้ KEMI จัดส่งรายละเอียดของข้อเสนอโครงการฯ และงบประมาณให้สำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อพิจารณาและรับรองต่อไป

4. แผนงานที่ 4 Environmentally Sound Management Technologies (EST) towards Green

Industries รับผิดชอบโดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวของประเทศ พร้อมทั้งกิจกรรมภายใต้แผนงานที่ 4 จะประกอบด้วย (1) การพัฒนาแนวทางของอาเซียน (2) การพัฒนาแผนงานของอาเซียน (3) การตรวจประเมินอุตสาหกรรมสีเขียว และ (4) แนวคิดเคมีสีเขียวในผลิตภัณฑ์ทางเคมีและการออกแบบเพื่อพัฒนาทางเลือกที่ปลอดภัยขึ้น ในกรณีนี้ ที่ประชุม 4th AWGCW ยังได้ร้องขอให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาจัดส่งรายละเอียดของข้อเสนอโครงการฯ และงบประมาณให้สำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อพิจารณาและรับรองต่อไป

5. แผนงานที่ 5 ASEAN Presence in the Global Community รับผิดชอบโดยสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(อนุสัญญาบาเซลฯ) ราชอาณาจักรไทย (อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ) ในกรณีนี้ ราชอาณาจักรไทยได้นำเสนอขั้นตอนการจัดทำ Zero Draft ของ ASEAN Joint Position Paper ของอนุสัญญา รอตเตอร์ดัมฯ พร้อมทั้งข้อจำกัดและอุปสรรคของดำเนินงานข้างต้น คือ (1) ด้านเวลาของการปฏิบัติตามขั้นตอน/แนวปฏิบัติ ภายใต้ความร่วมมืออาเซียน และ (2) ด้านข้อมูลสนับสนุน ซึ่งจำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากสำนักเลขาธิการอาเซียนและ ประเทศสมาชิก จึงส่งผลให้ราชอาณาจักรไทยไม่สามารถจัดทำ ASEAN Joint Position Paper สำหรับกล่าวต่อที่ประชุมรัฐภาคี ของอนุสัญญา รอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 9 ตามกำหนด นอกจากนี้ ราชอาณาจักรไทยยังเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยร้องขอให้จัดทำ General ASEAN joint statement สำหรับการประชุมรัฐภาคีของ ๓ อนุสัญญาระหว่างประเทศด้าน สารเคมีและของเสีย (อนุสัญญาบาเซลฯ อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ และอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ) แทน โดยสาระสำคัญของ Statement ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับ Regional statement ด้วย

6. แผนงานที่ 6 Chemicals and Hazardous Wastes Accident Prevention, Preparedness and

Emergency Responses รับผิดชอบโดยราชอาณาจักรไทย โดยได้นำเสนอข้อเสนอโครงการ ASEAN Capacity Building on Chemical Emergency Response ให้ที่ประชุม 4th AWGCW พิจารณา ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ เสนอให้สำนักเลขาธิการอาเซียน ประสานกับ KEMI ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพที่จะสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวของราชอาณาจักรไทยต่อไป

7. แผนงานที่ 7 Remediation of Contaminated Sites from Chemicals and Hazardous Wastes

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้นำเสนอสถานการณ์การจัดการพื้นที่ปนเปื้อนสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่ตกค้างยาวนานของประเทศ และเห็นชอบที่จะรับผิดชอบแผนงานดังกล่าวภายใต้การอนุมัติภายในประเทศ โดยจะแจ้งยืนยันให้สำนักเลขาธิการอาเซียนรับทราบต่อไป

ประชุม 4th AWGCW ยังได้รับทราบผลการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม The 9th Regional 3R Forum in Asia and the Pacific ระหว่างวันที่ 4 - 6 มีนาคม 2562 ณ กรุงเทพมหานคร ของราชอาณาจักรไทย และสนับสนุนให้สาธารณรัฐสิงคโปร์รับหน้าที่ประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ในระหว่างปี 2563 - 2565 และรับทราบสถานที่จัดประชุม 5th AWGCW ซึ่งจะถูกจัดขึ้นในปี 2563 ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

นอกจากนี้ นางสาวรณมา เตียรธสุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ได้รายงานสรุปผลการประชุม 4th AWGCW ต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 30 (30th Meeting of the ASEAN Senior Officials on the Environment: 30th ASOEN) ในระหว่างวันที่ 8 - 12 กรกฎาคม 2562 ณ ราชอาณาจักรไทยอีกด้วย

* แผนปฏิบัติการของคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย

scan QR Code เพื่ออ่านเพิ่มเติม

* แผนยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมอาเซียน (ASEAN Strategic Plan on Environment: ASPEN)

scan QR Code เพื่ออ่านเพิ่มเติม

* การตรวจติดตามและประเมินผลของ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) Blueprint 2025

scan QR Code เพื่ออ่านเพิ่มเติม

โครงการพัฒนาระบบ รองรับการจัดตั้งศูนย์รับคืน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

นายเชิดชัย วรแก่นทราย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำเว็บไซต์ศูนย์ประสานงานและเผยแพร่ความรู้ และข้อมูลซากผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อจัดเตรียมระบบรวบรวมข้อมูล ระบบเผยแพร่ข้อมูล และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ตามกรอบ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนควบคู่กับหลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยกำหนดให้ผู้ผลิตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ผลักดันให้ผู้ผลิตสามารถปรับปรุงการผลิต ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ของตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มากขึ้น ลดการใช้สารอันตรายและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการจัดการได้ตลอดวงจรของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การผลิตที่โรงงานจนกระทั่งจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ เมื่อไม่สามารถใช้งานได้แล้ว

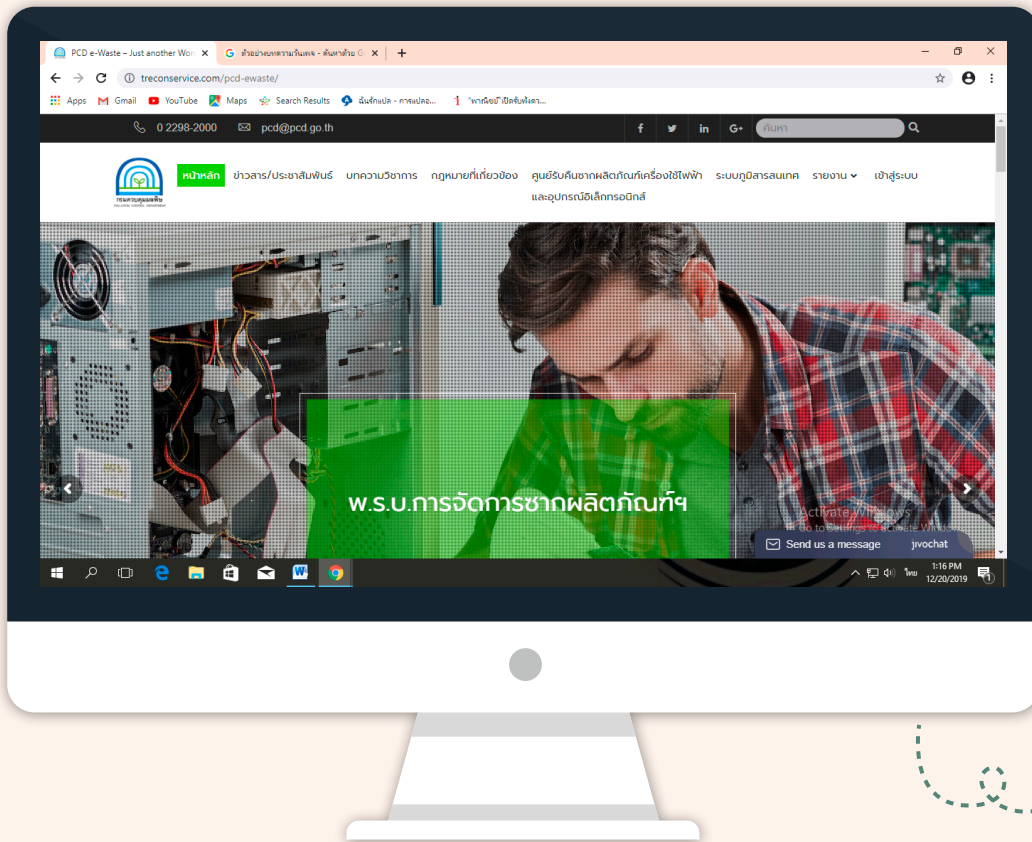
โครงสร้างเว็บไซต์ฯ มีไอคอนต่าง ๆ อาทิ

- **หน้าหลัก** นำเสนอภาพรวมการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ เช่น ปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ การเก็บรวบรวมขยะอิเล็กทรอนิกส์ การส่งคืนศูนย์รับคืนซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการจัดการ การร่วมรณรงค์ลดขยะอิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ คำถามที่พบบ่อย และระบบถาม-ตอบออนไลน์ เป็นต้น
- **ข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์** นำเสนอข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง
- **บทความวิชาการ** นำเสนอบทความวิชาการที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และกรณีศึกษาของต่างประเทศ
- **กฎหมายที่เกี่ยวข้อง** นำเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และกฎหมายอื่น ๆ ในการสนับสนุนการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้
- **ศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์** แสดงรายละเอียดขั้นตอนการขอจัดตั้งศูนย์ฯ และการเชื่อมโยงไปยังระบบลงทะเบียนและการรายงานของผู้ผลิต/ผู้นำเข้า และศูนย์รับคืนซากฯ ซึ่งออกแบบเพื่อให้ผู้ผลิต/ผู้นำเข้ากรอกข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการนำเข้า/การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวนชิ้นที่สามารถเรียกคืน และวิธีการการจัดการซากดังกล่าว เป็นต้น
- **ระบบภูมิสารสนเทศ** นำข้อมูลผู้ผลิต/ผู้นำเข้าและศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ มาจัดทำในรูปแบบแผนที่ แสดงจุดที่ตั้งศูนย์รับคืนซาก เพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกจุดให้บริการที่สะดวกในการส่งคืน
- **รายงาน** นำเสนอข้อมูลรายงานสถิติด้านการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ตามรูปแบบต่าง ๆ
- **เข้าสู่ระบบของผู้ดูแลระบบ** เป็นหน้าจอสําหรับเจ้าหน้าที่ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายในการเข้าใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูล

● “HAZARDOUS WASTE” THE MORE YOU KNOW ●

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ไม่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงยังมิได้มีผลทะเบียนและการรายงานของผู้ผลิต/ผู้นำเข้า และศูนย์รับคืนซากฯ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะผู้ดูแลระบบได้มีการนำเสนอข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทความวิชาการที่น่าสนใจ ลงในเว็บไซต์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้ผู้สนใจทั่วไปสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้ และประชาชนผู้สนใจยังสามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยได้ ผ่านระบบถาม-ตอบออนไลน์ (ในหน้าหลัก) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำพระราชบัญญัติฯ ขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

scan QR Code
เพื่อเข้าเว็บไซต์

ภาพแสดงหน้าหลักของเว็บไซต์ศูนย์ประสานงานและเผยแพร่ความรู้และข้อมูลซากผลิตภัณฑ์ฯ
<http://treconservice.com/pcd-ewaste/>

การสร้างสังคมรีไซเคิล (Sound Material-Cycle Society) ตอนที่ 1 บทเรียนจากประเทศญี่ปุ่น

นางสาววาสนา แจ่มประจักษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

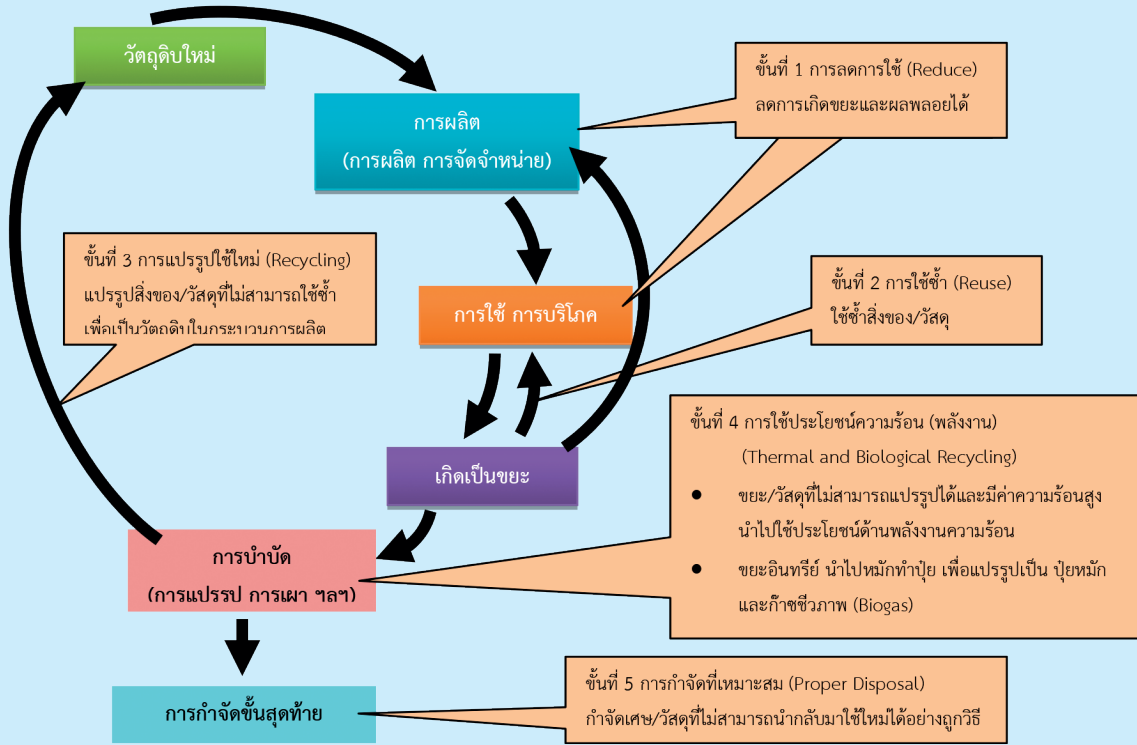
ผู้เขียนมีโอกาสได้ไปอบรมหลักสูตร JICA Knowledge Co-Creation Program (KCCP) ระหว่างวันที่ 19 พฤศจิกายน - 7 ธันวาคม 2562 ณ JICA International Cooperation Agency (JICA Tokyo Center) ประเทศญี่ปุ่น ได้รับความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องการพัฒนาโยบายการรีไซเคิลของประเทศญี่ปุ่นซึ่งจริง ๆ แล้ว เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ประเทศไทย ก็พัฒนาการดำเนินงานด้านนโยบายรีไซเคิลและการสร้างสังคมรีไซเคิลมาอย่างต่อเนื่อง

การสร้างสังคมรีไซเคิลของญี่ปุ่น หมายถึง สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระด้าน สิ่งแวดล้อมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยนำหลักการ 3R มาใช้ในการป้องกันหรือลดการสร้างของเสีย การนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้และกำจัดของเสียอย่างเหมาะสม

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาจำนวนขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นกลายเป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมทั่วโลก การสร้างสังคมรีไซเคิล เป็นวิธีการแก้ปัญหาเร่งด่วนของการเสื่อมสภาพของสิ่งแวดล้อมและการขาดแคลนทรัพยากร โดยการนำหลักการ 3R มาใช้ (การลด/Reduce : การลดการเกิดของเสีย การใช้ซ้ำ/Reuse : การใช้ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบที่ใช้แล้ว และการรีไซเคิล/Recycle : การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วอย่างเหมาะสม) ซึ่งได้รับความสนใจในวงกว้าง สำหรับการส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ของ 3R ทั้งวิธีการกำหนดนโยบายและแนวทางนโยบายอุตสาหกรรม ดังนั้นจึงเป็นหนึ่งในประเด็นเร่งด่วนที่สังคมโลกจะพัฒนา ชีตความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนร่วมในนโยบายการรีไซเคิล โดยในหลักสูตรการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมจะได้เรียนรู้ และมีโอกาสทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องในการสร้างสังคมรีไซเคิล รวมถึงหารือเกี่ยวกับนโยบายการรีไซเคิล กับผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นและผู้เข้าร่วมอบรม

การสร้างสังคมรีไซเคิล (Sound Material-Cycle Society) ของประเทศญี่ปุ่น

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นมีการพัฒนาประเทศอย่างมาก จนเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างหนัก ในช่วงแรกปัญหา ด้านความสะอาดและสาธารณสุข ทำให้มีการออกกฎหมายรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ในปี พ.ศ. 2497 (ค.ศ. 1954) เพื่อดูแลเรื่องความสะอาดและสุขภาพอนามัยของคน โดยเป็นหน้าที่ของเทศบาลในการเก็บรวบรวมและกำจัดขยะ และรัฐบาล กลาง รัฐบาลท้องถิ่น (ระดับจังหวัด) สนับสนุนงบประมาณและเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการ ต่อมาการพัฒนาประเทศเพื่อ ตอบสนองการบริโภคของประชาชนในประเทศ ทำให้มีการผลิตสินค้าจำนวนมาก ส่งผลกระทบในเรื่องของเสียที่เกิดขึ้นจาก การบริโภค ทั้งขยะประเภทแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อะลูมิเนียม เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนรถยนต์ เก่า ดังนั้นญี่ปุ่นจึงกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างสังคมรีไซเคิล เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลดการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการนำขยะหรือของเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยกรอบการสร้างสังคมรีไซเคิลพิจารณาตามวงจร การเกิดขยะมูลฝอย ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตและจัดจำหน่าย การบริโภคและการรีไซเคิล การบำบัดและกำจัด ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบการสร้างสังคมรีไซเคิลพิจารณาตามวงจรการเกิดขยะมูลฝอย

กรอบกฎหมายการสร้างสังคมรีไซเคิล

กฎหมายของญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมีหลายฉบับ เริ่มจากแนวคิดพื้นฐานด้านการ รักษาสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้นุชนูชนิได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จากปัญหาที่สำคัญของเศรษฐกิจญี่ปุ่นในศตวรรษที่ 21 คือข้อจำกัดด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงมีนโยบาย ด้านการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ กฎหมายเหล่านี้มีลักษณะเป็นกฎหมายพื้นฐานที่บัญญัติเนื้อหาสาระในลักษณะกว้าง ๆ เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานในการตรากฎหมายสิ่งแวดล้อมเฉพาะ เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านมีลักษณะ สภาพปัญหา และวิธีการจัดการแตกต่างกัน จึงมีกฎหมายเฉพาะในการจัดการ

กฎหมายการจัดการขยะมูลฝอยนั้น ถือได้ว่าเป็นกฎหมายสำคัญที่หลายประเทศให้การยอมรับว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี สามารถใช้เป็นประเทศต้นแบบได้ ซึ่งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมดังกล่าวคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งระบบการผลิต การขนส่ง การจำหน่ายและการจัดการซากเหลือทิ้ง โดยการตรวจหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงกับกระบวนการผลิตที่ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงนอกจากคุณภาพของสินค้าแล้ว จะต้องสามารถเชื่อมโยงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นเทียบกับมูลค่าเป็นจำนวนเงินที่เรียกว่า “บัญชีต้นทุนสิ่งแวดล้อม” ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล คำนวณและทำรายงานทั้งทางด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและระบบนิเวศน์ เข้ามาร่วมพิจารณาในการคิดต้นทุนของสินค้าและบริการทั้งกระบวนการ

นอกจากนี้ในปัจจุบันผู้ประกอบการในประเทศญี่ปุ่นยังได้นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่าการออกแบบเชิงนิเวศน์ (Eco-Design) หรือการออกแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ ซึ่งผู้ประกอบการต้องศึกษาตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกวัสดุที่นำมาใช้ว่าต้องไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ต้องทราบข้อมูลว่าจะต้องใช้พลังงานเท่าใดเพื่อให้ได้วัสดุนั้นมา มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกมาอย่างน้อยเท่าใด รวมทั้งใช้พลังงานในการขนส่งเท่าใดและเมื่อนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ จะต้องใช้พลังงานอย่างน้อยแค่ไหนในระหว่างการใช้งาน สามารถลดได้หรือไม่ มีระบบประหยัดพลังงาน

ในขณะที่ไม่มีการใช้งานหรือไม่ และหลังจากสิ้นสุดอายุการใช้งานผลิตภัณฑ์นั้นแล้ว สามารถนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้มากขึ้นเรื่อยๆ การออกแบบจะคำนึงถึงการถอดแยกชิ้นส่วนได้ง่าย เพื่อนำไปรีไซเคิลใช้ใหม่ได้ง่าย นอกจากนี้ผู้ประกอบการที่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมแล้ว ผู้บริโภคก็มีส่วนสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมเช่นกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนนี้เป็นข้อเด่นของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในญี่ปุ่น มีการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนทุกคน โดยการบรรจุเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ทำให้ประชาชนญี่ปุ่นซึมซับแนวคิดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อม

รูปที่ 2 กรอบกฎหมายในการสร้างสังคมรีไซเคิล

กฎหมายพื้นฐานในการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดนโยบายพื้นฐานสำหรับมาตรการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แผนสิ่งแวดล้อมพื้นฐานตามกฎหมายฉบับนี้ ได้นำเสนอทิศทางทั่วไปสำหรับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการขยะ การรีไซเคิล มาตรการจัดการมลพิษ มาตรการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลกและมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กฎหมายการสร้างสังคมรีไซเคิล เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการสร้างสังคมรีไซเคิล ลดการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติ ลดมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการบริโภค โดยการนำกลับมาใช้ใหม่ ส่วนแผนพื้นฐานในการสร้างสังคมรีไซเคิล กำหนดแผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมและสร้างสังคมรีไซเคิล ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น แผนนี้จะมีการทบทวนทุกๆ 6 ปี ขณะนี้แผนลำดับที่ 4 ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อเดือนเมษายน 2555 และกำลังจะดำเนินการทบทวนแผนลำดับที่ 5 ต่อไป

กฎหมายที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง คือกฎหมายการจัดการของเสียและการรักษาความสะอาด ที่กำหนดให้มีการลดปริมาณ การเกิดขยะมูลฝอย (โดยการให้การศึกษาและจัดโครงการรณรงค์) การจัดการและบำบัดขยะ (รวมการรีไซเคิล) อย่างเหมาะสม กฎระเบียบในการจัดตั้งสถานที่บำบัด/กำจัด ข้อกำหนดของผู้รับบำบัด การจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานจัดการขยะ กฎหมาย นี้จำแนกขยะออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไปจากบ้านเรือนและขยะจากภาคอุตสาหกรรม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบในการจัดการขยะทั่วไปจากบ้านเรือน และผู้ประกอบการรับผิดชอบในการกำจัดขยะจากภาคอุตสาหกรรม (ตารางที่ 1)

กฎหมายที่เป็นพื้นฐานในการสร้างสังคมรีไซเคิล ที่มีการวางรูปแบบ วิธีการในการดำเนินการไว้ ก็คือ กฎหมายส่งเสริม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Law for the Promotion of Effective Utilization of Resources) โดยนำหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) การหมุนเวียนพลังงานจากระบบกำจัดขยะแบบต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ การกำจัดขยะเหลือทิ้ง แบบถูกหลักวิชาการ รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรัฐบาลส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และประชาชน

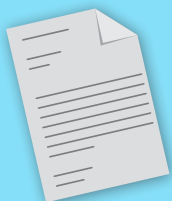
ตารางที่ 1 ภาพรวมกฎหมายการจัดการของเสียและการรักษาความสะอาด

วัตถุประสงค์	: การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและชีวิตด้วยการลดขยะ- การคัดแยก เก็บกัก รวบรวม ขนส่ง รีไซเคิล และกำจัด อย่างเหมาะสม	
ของเสีย	: ขยะและวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ในรูปของแข็งหรือของเหลว	
รัฐบาลกลาง	: การกำหนดนโยบายขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก มาตรการจัดการ เหตุฉุกเฉิน ฯลฯ	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	หน้าที่ผู้ก่อให้เกิดของเสีย
	ผู้รับเหมาจัดการขยะทั่วไป	ผู้รับเหมาจัดการขยะอุตสาหกรรม
	สถานที่จัดการขยะทั่วไป	สถานที่จัดการขยะอุตสาหกรรม
จังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำแผนการจัดการขยะทั่วไป • การจัดการตามมาตรฐาน เพื่อให้มั่นใจว่าของเสียที่เกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดการขยะอุตสาหกรรมโดยสมัครใจ • ดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการขยะอุตสาหกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> • ใบอนุญาต • ตามมาตรฐานการจัดการขยะทั่วไป 	<ul style="list-style-type: none"> • ใบอนุญาต • ตามมาตรฐานการจัดการขยะอุตสาหกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> • ใบอนุญาตก่อสร้าง/ขนส่งขยะ 	<ul style="list-style-type: none"> • ใบอนุญาตก่อสร้าง/ขนส่งขยะ

วิสัยทัศน์กรมควบคุมมลพิษ

“ปกป้องสิ่งแวดล้อม ควบคุม แก้ไขมลพิษเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ภายในปี 2569”

Scan QR Code เพื่อตอบแบบสำรวจ
วารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย”
(Hazardous Substance and Waste Management News)
ฉบับที่ 1/2563

โอเมโทเอต (Omethoate)

โอเมโทเอต (Omethoate) : ใช้ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขเพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่นๆ

ชื่อทางเคมี	: Organophosphates	
ชื่อพ้องอื่น ๆ	: BAY 45432, Dimethoate oxon, dimethoate oxygen analog, dimethoxon, Folimat, Le-mat O,O-dimethyl S-(2-methylamino)-2-oxoethyl phosphorothioate, Dimethyl S(methylcarbamoyl)methyl phosphorothioate	
CAS No.	: 1113-02-6	
EC No.	: 214-197-8	
UN No.	: 2783 Organophosphorus Pesticide, Solid, Toxic : 2810 Toxic Liquid, Organic, N.O.S. : 2811 Toxic Solid, Organic, N.O.S. : 3018 Organophosphorus Pesticide, Liquid, Toxic	Guide No. : 152 (สาร-เป็นพิษ (ติดไฟ)) : 153 (สาร - เป็นพิษ และ/หรือ กัดกร่อน (ติดไฟ)) : 154 (สาร - เป็นพิษ และ/หรือกัดกร่อน (ไม่ติดไฟ)) : 152 (สาร - เป็นพิษ (ติดไฟ))
UN Class	: 6.1 (สารพิษ)	
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	: วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	

1. คุณสมบัติทั่วไปของสาร

- ของเหลว ไม่มีสี
- สูตรเคมี : $C_5H_{12}NO_4PS$
- จุดวาบไฟ : $100^\circ C$
- มวลโมเลกุล : 213.3 g/mol
- ความดันไอ : 3.2 mmHg ที่อุณหภูมิ $20^\circ C$
- ความสามารถในการระเหย : ละลายน้ำได้

2. ความเป็นพิษของสาร

- ความเป็นพิษเฉียบพลัน
  - LD₅₀ ทางปาก : หนู (rat) : 30 mg/kg ; หนูตะเภา : 50 mg/kg ; แมว 100 mg/kg ; ไก่ : 125 mg/kg
  - LD₅₀ ผิวหนัง : หนู (rat) : 700 mg/kg
  - LD₅₀ ในเยื่อช่องท้อง : หนู (rat) : 24 mg/kg ; หนู (mouse) : 24 mg/kg ; กระทบ 50 mg/kg
  - LC₅₀ การสูดดม : หนู (rat) : >1,500 mg/m³
  - LC₅₀ การสูดดมทางปาก : แมว (cat) : 140 mg/m³
- การสัมผัสทางผิวหนัง : ทำให้เกิดความระคายเคือง สามารถดูดซึมผ่านผิวหนังได้ทันที
- การสัมผัสทางตา : ทำให้เกิดความระคายเคืองต่อดวงตา
- การสูดดม : เป็นพิษเมื่อสูดดม สารนี้ทำให้เกิดอาการระคายเคืองที่แผ่นเยื่อเมือกและบริเวณทางเดินหายใจส่วนบน
- การกลืนกิน : เป็นพิษเมื่อกลืนกิน
- พิษต่อสิ่งแวดล้อม : เป็นพิษเฉียบพลันต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในน้ำ

3. แนวทางในการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงในการสัมผัสสาร

- การใช้งาน : ใช้ในตู้ดูดควันสารเคมีเท่านั้น ต้องมีฝักบัวนิรภัย และอ่างล้างตา
- การควบคุม : ทำความสะอาดเสื้อผ้าที่เปื้อนก่อนนำมาใช้ใหม่ ล้างให้สะอาดหลังการสัมผัส
- วิธีป้องกันภัยของบุคคล : ใช้เครื่องช่วยหายใจที่ผ่านการรับรองโดยรัฐสวมถุงมือชนิดที่ทนสารเคมี แวนตาแบบก๊อกลิสต์ที่ป้องกันสารเคมีอย่าหายใจเอาไอระเหยเข้าไป ระวังอย่าให้เข้าตา โคนผิวหนังหรือเสื้อผ้า
- หลีกเลี่ยงการได้รับสารเป็นเวลานานหรือซ้ำหลายครั้ง

4. การจัดเก็บและการเก็บรักษา

- ปิดภาชนะบรรจุให้สนิท
- เก็บในที่แห้ง อากาศถ่ายเทสะดวก ให้ห่างจากความร้อน เปลวไฟ และประกายไฟ

5. อันตรายจากการลุกไหม้

- ความเสี่ยงเฉพาะ : ปล่อยควันพิษออกมาภายใต้สภาวะที่เกิดไฟ
- อุปกรณ์ผจญเพลิง : ละอองน้ำ, Carbon dioxide, ผงเคมีแห้ง หรือโฟมที่เหมาะสม
- อุปกรณ์ป้องกันพิเศษสำหรับผู้ผจญเพลิง : สวมเครื่องช่วยการหายใจแบบครบชุด และชุดที่ใช้ป้องกันไฟ/สารเคมี เพื่อป้องกันการสัมผัสกับผิวหนังและดวงตา

6. การทกรดและภาวะเหตุฉุกเฉิน

- กรณีที่หกหรือรั่วไหล : อพยพคนออกจากบริเวณ
- วิธีป้องกันภัยของบุคคล : สวมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแบบครบชุด และอุปกรณ์ช่วยหายใจ สวมรองเท้าบูท และถุงมือแบบหนา
- วิธีการทำความสะอาดหลังการปนเปื้อน หรือรั่วไหล : ดูดซับด้วยวัสดุ ดูดซับ ทราาย หรือเวอร์มิคูไลต์ และบรรจุในภาชนะที่ปิดสนิทสำหรับนำไปกำจัดทำความสะอาดบริเวณที่ปนเปื้อน ระบายอากาศในบริเวณนั้น และล้างตำแหน่งที่สารหกหรือรั่วไหลหลังจากขับสารออกหมดแล้ว
- ข้อควรระวังเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม : หลีกเลี่ยงการปนเปื้อนสู่ระบบประปา ไม่ควรเทสารทิ้งลงในท่อระบายน้ำและทางน้ำไหล

7. การปฐมพยาบาล

- เมื่อสูดดมสาร : ถ้าสูดดมเข้าไป ให้ย้ายผู้ป่วยไปที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ้าไม่หายใจ ให้การช่วยหายใจ ถ้าหายใจลำบาก ให้ออกซิเจน และไปพบแพทย์
- เมื่อสัมผัสสาร : ในกรณีที่ถูกผิวหนัง ให้ล้างออกด้วยน้ำปริมาณมาก เป็นเวลาอย่างน้อย 15 นาที ถอดเสื้อผ้าและรองเท้าที่เปื้อนสารออก และไปพบแพทย์
- เมื่อสารเข้าตา : ในกรณีที่เข้าตา ให้ล้างด้วยน้ำปริมาณมาก เป็นเวลาอย่างน้อย 15 นาที ต้องแน่ใจว่าได้ล้างตาอย่างเพียงพอ โดยใช้ นิ้วมือแยกเปลือกตาออกจากกันระหว่างล้าง และไปพบแพทย์
- เมื่อกลืนกิน : ให้ใช้น้ำบ้วนปากในกรณีที่ผู้ป่วยที่ยังมีสติอยู่และไปพบแพทย์ทันที

อะซีทัลดีไฮด์ (Acetaldehyde)

อะซีทัลดีไฮด์ (Acetaldehyde)	: ใช้ในการฉาบแก้วให้เป็นกระจก การผลิตยา การสังเคราะห์สารอินทรีย์
ชื่อพ้องอื่น ๆ	: Acetic aldehyde, Acetylaldehyde, Aldehyde, Aldehyde C(2), Ethanal, Ethyl aldehyde, Methyl formaldehyde
CAS No.	: 75-07-0
EC No.	: 200-836-8
UN No.	: 1089 (Acetaldehyde)
UN Class	: 3 (Flammable liquid)
Guide No.	: 129 (ของเหลวไวไฟ - ละลายน้ำ/อันตรายร้ายแรง)
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	: ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง บัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย ตารางบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายลำดับที่ 4 ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง ชี้แจงกักตักความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย ลำดับที่ 1

1. คุณสมบัติทั่วไปของสาร

- ของเหลวไม่มีสี ไร้ระเหยไวไฟสูงมาก
- กลิ่น : ฉุน
- สูตรเคมี : C_2H_4O
- จุดวาบไฟ : $-27^{\circ}C$
- มวลโมเลกุล : 44.05 g/mol
- ความดันไอ : 756.4 mmHg ที่อุณหภูมิ $20^{\circ}C$
- ความสามารถในการละลายน้ำ : ละลายน้ำได้

2. ความเป็นพิษของสาร

- ความเป็นพิษเฉียบพลัน
  - LD₅₀ ทางปาก : หนู (rat) : 661 mg/kg ; หนู (mouse) : 900 mg/kg
  - ข้อสังเกต : กล้ามเนื้อเป็นอัมพาตร่วมกับ มีปฏิกิริยาตอบสนองล้มเหลวต่อแสง มีความผิดปกติที่ปอด ทรวงอก และระบบหายใจ
  - LD₅₀ ผิวหนัง : หนู (rat) : 3,540 mg/kg
  - LD₅₀ ซูดเข้าได้ผิวหนัง : หนู (rat) : 640 mg/kg ; หนู (mouse) : 560 mg/kg
  - LD₅₀ ในเยื่อช่องท้อง : หนู (mouse) : 500 mg/kg
  - LC₅₀ การสูดดม : หนู (rat) : 13,300 ppm/4 hr. ; หนู (mouse) : 23,000 ppm/4 hr. ; หนูแฮมสเตอร์ : 17,000 ppm/4 hr.
- การสัมผัสทางผิวหนัง : ทำให้เกิดความระคายเคือง สามารถดูดซึมผ่านผิวหนังได้ และเป็นอันตรายเมื่อถูกดูดซึมผ่านผิวหนัง
- การสัมผัสทางตา : ที่ 50 ppm ระยะเวลา 15 นาที ไร้ระเหยทำให้เกิดความระคายเคืองต่อดวงตาของมนุษย์
- การสูดดม : เป็นพิษเมื่อสูดดม สารนี้ทำให้เกิดอาการระคายเคืองที่แผ่นเยื่อเมือกและบริเวณทางเดินหายใจส่วนบน
- การกลืนกิน : เป็นอันตรายเมื่อกลืนกิน เป็นพิษต่อเลือด ระบบหัวใจ หลอดเลือด ดับ ระบบประสาทส่วนกลาง
- การก่อมะเร็ง : IARC จัดให้อยู่ในกลุ่มในสารก่อมะเร็งที่ 2B (อาจเป็นสารก่อมะเร็งในมนุษย์)

3. แนวทางในการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงในการสัมผัสสาร

- ชี้แจงกักตักความเข้มข้นเฉลี่ยของสารที่ได้รับตลอดระยะเวลาทำงานปกติ : 200 ppm
- การใช้งาน : ใช้ในตู้ดูดควันสารเคมีเท่านั้น ต้องมีฝักบัวนิรภัย และอ่างล้างตา
- การควบคุม : ทำความสะอาดเสื้อผ้าที่เปื้อนก่อนนำมาใช้ใหม่ ล้างให้สะอาดหลังการสัมผัส
- วิธีป้องกันภัยของบุคคล : ใช้เครื่องช่วยหายใจที่ผ่านการรับรองโดยรัฐสวมถุงมือชนิดที่ทนสารเคมี แวนตาแบบก๊อกลีดที่ป้องกันสารเคมีอย่าหายใจเอาไอระเหยเข้าไป ระวังอย่าให้เข้าตา โคนผิวหนังหรือเสื้อผ้า

- หลีกเลี่ยงการได้รับสารเป็นเวลานานหรือซ้ำหลายครั้ง

4. การจัดเก็บและการเก็บรักษา

- ปิดภาชนะบรรจุให้สนิท
- เก็บในที่แห้ง อากาศถ่ายเทสะดวก ให้ห่างจากความร้อน เปลวไฟและประกายไฟ
- เก็บภายใต้ไนโตรเจน
- เก็บที่อุณหภูมิ $2-8^{\circ}C$

5. อันตรายจากการลุกไหม้

- ความเสี่ยงเฉพาะ : ไร้ระเหยหนักกว่าอากาศลอยลงต่ำติดไฟได้ ปล่องควันพิษออกมาภายใต้สภาวะที่เกิดไฟ และอาจทำให้เกิดสารผสมที่ระเบิดได้
- อุปกรณ์ผจญเพลิง : ละอองน้ำ, Carbon dioxide, ผงเคมีแห้ง หรือโฟมที่เหมาะสม
- อุปกรณ์ป้องกันพิเศษสำหรับผู้ผจญเพลิง : สวมเครื่องช่วยการหายใจแบบครบชุด และชุดที่ใช้ป้องกันไฟ/สารเคมี เพื่อป้องกันการสัมผัสกับผิวหนังและดวงตา

6. การทรุดและภาวะเหตุฉุกเฉิน

- กรณีที่หกหรือรั่วไหล : อพยพคนออกจากบริเวณ ปิดแหล่งกำเนิดประกายไฟทุกแหล่ง ใช้เครื่องมือที่ไม่ก่อให้เกิดประกายไฟ
- วิธีป้องกันภัยของบุคคล : สวมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแบบครบชุด และอุปกรณ์ช่วยหายใจ สวมรองเท้าบูท และถุงมือแบบหนา
- วิธีการทำความสะอาดหลังการปนเปื้อน หรือรั่วไหล : ระบายอากาศในบริเวณนั้น และล้างตำแหน่งที่สารหกหรือรั่วไหลหลังจากเก็บสารออกหมดแล้ว คลุมด้วยตัวดูดซับถ่านกัมมันต์ และบรรจุลงภาชนะที่ปิดสนิทเคลื่อนย้ายออกนอกอาคาร
- ข้อควรระวังเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม : หลีกเลี่ยงการปนเปื้อนสู่ระบบประปา ไม่ควรเทสารทิ้งลงในท่อระบายน้ำและทางน้ำไหล

7. การปฐมพยาบาล

- เมื่อสูดดมสาร : ถ้าสูดดมเข้าไป ให้ย้ายผู้ป่วยไปที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ้าไม่หายใจ ให้การช่วยหายใจ ถ้าหายใจลำบาก ให้ออกซิเจน และไปพบแพทย์
- เมื่อสัมผัสสาร : ในกรณีที่สัมผัสกับสาร ให้ล้างผิวหนังทันทีด้วยสบู่และน้ำปริมาณมาก
- เมื่อสารเข้าตา : ในกรณีที่เข้าตา ให้ล้างด้วยน้ำปริมาณมาก เป็นเวลาอย่างน้อย 15 นาที ต้องแน่ใจว่าได้ล้างตาอย่างเพียงพอ โดยใช้ นิ้วมือแยกเปลือกตาออกจากกันระหว่างล้าง และไปพบแพทย์
- เมื่อกลืนกิน : ให้ใช้น้ำปริมาณมากบ้วนปากหลาย ๆ ครั้ง ในกรณีที่ผู้ป่วยยังมีสติอยู่ และไปพบแพทย์